

Comunicació al Congrés Euroregional de Museografia Industrial. Inca.

Ramon Molina de Dios (ramon.molina@uib.es)

Català

La innovació silenciosa. Productivitat i patents al sector del calçat (1870-1966)

Un dels aspectes menys presents als discursos museogràfics aplicats a la indústria, es el de l'explicació holística de la evolució de les diferents tècniques aplicades als processos productius. Sovint, la presència física de la màquina o de l'eina serveix per aclarir el moment tècnic-productiu precis que va fer possible la utilització d'aquest auxiliar de la feina humana, però també, massa sovint, la sola presentació de la màquina o de l'eina no permet esbrinar la multiplicitat de processos tant tècnics com mentals que ha permès arribar a la seva millor aplicació funcional.

En el cas de la indústria del calçat, aquesta mancança pot esdevenir un seriós entrebanc per a la comprensió cabdal de tot el procés productiu en la seva evolució, donat que, a partir del moment en que s'implementa la mecanització en la fabricació del calçat, la estandardització de la mateixa mecanització –per mor sobretot del predomini aclaparador de les màquines de la *United Shoe Machinery Corporation*- elimina, o millor dit, oculta, tota una sèrie de innovacions que s'aplicaren a la fabricació de calçat i que no esdevindran evidents ni en la narrativa del treball del sabater que fa servir la màquina ni, per suposat, en la seva plasmació en la museografia.

Partint de l'anàlisi de les patents registrades a la OEPM volem contribuir modestament a assenyalar la importància de la innovació silenciosa que es registrava en forma de patents o , més comunament naixia en els mateixos tallers per iniciativa del propis treballadors i, vindicar també, la incorporació d'aquesta saviesa i innovació informal que propicià que el Raiguer de Mallorca esdevingués un model de districte industrial, amb tota una prodigiosa transferència espontània de coneixements.

Paraules clau: Patents, innovació, districte industrial, *spillover*, discurs museogràfic.

Ramon Molina de Dios (ramon.molina@uib.es)

Anglès

The silent innovation. Productivity and patents in the footwear sector (1870-1966)

One of the least present aspects in museography discourse applied to industry is the holistic explanation of the evolution of the different techniques applied to production processes. Often, the physical presence of the machine or the tool serves to clarify the precise technical-productive moment that made the use of this auxiliary to human work possible, but also, all too often, the mere presentation of the machine or the tool does not allow us to find out the multiplicity of both technical and mental processes that have allowed it to reach its best functional application.

In the case of the footwear industry, this deficiency can become a serious obstacle to the full understanding the productive process in its evolution, given that, from the moment mechanization is implemented in the manufacture of footwear, the standardization of the same mechanization - above all due to the overwhelming predominance of the machines of the *United Shoe Machinery Corporation* - eliminates, or rather, hides, a whole series of innovations that were applied to the manufacture of footwear and that will not even appear in the narrative of the work of the shoemaker who uses the machine nor, of course, in its expression in the museography.

Starting from the analysis of the patents registered in the OEPM, we want to contribute modestly to point out the importance of the silent innovation that was registered in the form of patents or, more usually, was born in the same workshops by the shoe workers themselves and vindicate, also the incorporation of this wisdom and informal innovation that led to the *Raiguer* de Mallorca becoming a model industrial district, with a great and spontaneous transfer of knowledge.

Keywords: Patents, innovation, industrial district, spillover, museography discourse.